

PENCZ HELGA*–SZALAI GERGELY**

KÍNA BANKRENDSZERÉNEK FEJLŐDÉSE ÉS REFORMJAI, JELENLEGI HELYZETE

THE DEVELOPMENT AND REFORMS OF THE CHINESE BANKING SYSTEM AND ITS CURRENT STATUS

ABSTRACT

China as a world-power is actually possessing one of the largest economy and geopolitical status in the world. The foreign trade of China has been increased rapidly thanks to mainly the accession to the WTO, in 2010 within one year it expanded with 37% and obviously the banking system of the country also has to meet these requirements.

The executed research work is analyzing the aspect of this question mark, how could the Chinese banking system correspond to the new challenges and what kind of reforms did it go through in the past decades. Several research works have been revealed from Chinese economists who are introducing in detail the banking system of the country, their datas and also their effects to the economy. Nevertheless another topic is also coming up for discussion, which foreign banks could effect the banking system of the country with what kind of effects and how the foreign investors can dispose of advantages and disadvantages.

Furthermore the study pans out about the datas of the economical and banking system of China, the followed challenges, problems and successes.

1. Bevezető

A világ országai között Kína több szempontból is kiemelkedő. Területe több mint 9 és fél ezer km², lakossága pedig csaknem másfél milliárd fő – ez a szám pedig folyamatosan emelkedik, várhatóan 2030 körül éri majd el csúcát. Nem meglepő, hogy a világszintű gazdasági növekedést is Kína vezeti – a növekedés motorját pedig a banki finanszírozás adja. Az elemzők a 2008-ban kitörő gazdasági válság „győztesének” Kínát kiáltották ki, fejlődési modellje felveheti a versenyt akár a kapitalista modellekkel is. Mindemellett az Európai Unió (EU) legnagyobb importőrének is Kína számít. A gyors fejlődés egyik katalizátora a külföldi valutatartalékok növekedése volt. A bankrendszer azonban fejletlen, ugyanis a külföldi tőkét nehezen kezelik, a megtakarításokat pedig jellemzően alacsony kamatozású, amerikai állampapírokba fektetik.

Kína külkereskedelme főleg a WTO-hoz való (World Trade Organization – Kereskedelmi Világszervezet) csatlakozásnak köszönhetően gyorsan bővült. 2010-ben egy év alatt 37%-kal bővült Kína és az EU között folytatott kereskedelem, az Egyesült Államokkal lebonyolított ügyletek száma pedig szintén több mint 30%-kal nőtt. Az ország harmadik legnagyobb külkereskedelmi partnerének Japán számít.

A tanulmány betekintést enged a kínai bankrendszer fejlődésébe, reformjaiba, bemutatva azt, hogy milyen okok, milyen következményekhez vezettek a kínai bankrendszerben. Szakirodalmi feltárás során feldolgozásra került Chang, Zhang, Lin és Berger munkásságai, ame-

* Pencz Helga PhD-hallgató, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar.

** Szalai Gergely PhD-hallgató, Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földtudományok Doktori Iskola.

lyek a banki szféra sajátosságaira világítottak rá. Továbbá, a tanulmány kitér a külföldi bankok és befektetők hatásaira és lehetőségire az országban és a gazdaságban. Illetve ismertetésre kerül az ország monetáris politikája, a sikereivel, kihívásaival és problémáival egyaránt.

2. Kínai közgazdászok kutatómunkái a témában

2.1. Chang munkássága

A banki források újraelosztása és a piaci koncentráció is hatással van a GDP növekedésére. Philip C. Chang, Chunxin Jia és Zhicheng Wang 2010-es tanulmánya 31 tartományt vizsgált Kína területén 1991 és 2005 között, az elemzés négy állami tulajdonban lévő kereskedelmi bankra irányult. Regionális szinten a banki alapok elosztása és a banki hitelek között nem találtak összefüggést, a banki betétek azonban korrelációt mutattak a helyi gazdasági fejlődéssel. Egy lehetséges magyarázata az aszimmetrikus hitel-növekedés és a betét-növekedés kapcsolatának az állami bankok alacsony hatékonysága. Kivételeznek az állami cégekkel, így a banki hitelek nincsenek hatással a helyi gazdaság fejlődésére. Ennek ellenére a helyi gazdaságok mégis boldogulnak, a banki betétek növekedést mutatnak (Chang, 2010).

Az állami kereskedelmi bankok hitel-betét aránya 0,38 és 2,12 között mozgott. A magas érték azt jelenti, hogy az állami kereskedelmi bankok belső tőkepiacán keresztül érkezik pénz más tartományokból. Az állami bankoknak piaci részesedése van a betét piacon minden tartományban. Ezek közül azonban egyik sincs hatással a GDP növekedésre, viszont a betétek növelik a GDP-t. A nemzeti kereskedelmi bankok nem hatékonyak a pénzalapok elosztásában.

2.2. Zhang munkássága

Jin Zhang, Lanfang Wang és Susheng Wang (2012) 286 kínai várost tanulmányoztak 2001 és 2006 között. A cél az volt, hogy megismerjék Kína pénzügyi fejlődésének és gazdasági növekedésének kapcsolatát városi szinten. A pénzügyi fejlődés elősegíti a növekedést. A legtöbb hagyományos gazdasági mutató egyértelmű pozitív kapcsolatot jelez. Ez a kijelentés azonban ellentmond annak az állításnak, miszerint az állami irányítású bankrendszer – ahogy a kínai is – akadályozza a gazdaság növekedését a torzított jellegű kormányok miatt. 2001-ben Kína már tagja volt a WTO-nak, ezért a tanulmány feltételezi, hogy a Kínában zajló pénzügyi reformok a jó irányba haladnak.

Mutatók a pénzügyi hatások kidolgozására¹ Kutatók, akik a pénzügy és a növekedés kapcsolatát vizsgálják Kínában, néhány új mutatót is bevezettek a téma kapcsán, melyeket városenként számolnak ki. A vizsgálat eredményeként az alábbi átlagértékek születtek: Hitel – az összes kölcsön és a GDP aránya: 0,809, Betét – az összes betét és a GDP aránya: 1,131, Megtakarítás – a lakosság megtakarítása a pénzügyi rendszerben a GDP-hez képest: 0,713, LOA – tárgyi eszköz beruházás finanszírozása házi hitelekből és az állami kölcsönök aránya ugyanarra a célra: 5,032, Társaság – a társasági betétek és az összes betét aránya a pénzügyi rendszerben: 0,337

Így például ha egy város növelné a hitelét 0,059-ről az átlagos 0,809-re, az 0,9%-os növekedést eredményezne (Zhang et al., 2012).

2.3. Lin munkássága

Justin Y. Lin, Xifang Sun és Harry X. Wu (2012) elmélete szerint az állami kereskedelmi bankok dominanciája jellemző. Az idő előrehaladtával a piaci részesedés csökken, jelenleg azonban még mindig körülbelül 50%-kal rendelkeznek.

Két nézőpontot különböztetnek meg:

Tulajdonos szerkezet szerint: Az állami tulajdonban lévő négy nagybankra fókuszál. Az állami tulajdonban lévő vállalkozások kevésbé hatékonyak a magánkézben lévő cégekhez képest. Az állami bankok elfogultak az állami cégekkel szemben, ami a pénzalapok helytelen elosztását eredményezi. Ez pedig csökkenti a gazdasági növekedést.

Méret szerint: Ez a négy nagybank méretét helyezi előtérbe. A munkaerő igényes cégek általában kisebbek, ezáltal az információk is homályosabbak róluk. Ahhoz azonban, hogy kölcsönhöz jussanak, a bankoknak információra van szükségük. A nagy bankok nehezebben jutnak információhoz, mint a kis bankok. A jelenlegi bankrendszer miatt tehát azok a cégek, amelyek több munkaerőt igényelnek, kevesebb pénzhez jutnak.

Annak ellenére, hogy a négy nagybank uralja a kínai bankrendszert, jelen vannak más állami bankok is az országban. Nehéz a két nézetet elkülöníteni. Lin és társai azonban ezt is megvizsgálták.

28 gyártó vállalatról szólt a kutatás. 8 éven keresztül – 1999 és 2007 között – 30 tartományban vizsgálták. Elsődleges céljuk az volt, hogy a bankszerkezet különböző hatásait megismerjék az egyes ágazatokban. A banki struktúra a négy nagybankhoz nem tartozó bankok hitel piaci részesedésével mérhető. Ahhoz, hogy felismerjék, hogy melyik struktúra van hatással a növekedésre két változót kell bevezetni: a munkaerő igényes iparágak és a bank szerkezete közötti kapcsolat minden tartományban, illetve a nem állami tulajdonban lévő vállalatok és a bank struktúra kapcsolata. Megállapították, hogy az állami kereskedelmi bankok akadályozzák azoknak a vállalatoknak a növekedését, amelyek a nem állami cégek magasabb részesedéseivel rendelkeznek (Lin et. al., 2012).

2.4. Berger munkássága

Allen N. Berger, Iftekhar Hasan és Mingming Zhou 38 kínai kereskedelmi bankot vizsgált 1994 és 2003 között. A vizsgálat középpontjában a becsült profit és költség adatok álltak. A 38 bankot ugyanabban a helyzetben vizsgálták. A négy nagybank eszközarányos nyeresége 23,4%-a volt a legnagyobb értékkel rendelkező bankénak. A legkisebb költség/eszköz arány a bankok között 89,2%-a a négy nagybankénak. A négy nagybank költséghatékonyabbnak bizonyult, mint a magánkézben lévő hazai bankok, de a profit szerzésben és a hitelek minőségében lemaradtak. A külföldi bankok a legprofitálóbba, a legköltséghatékonyabbak és a legjobb minőségű eszközökkel rendelkeznek.

A költség és haszon hatékonyság azt méri, hogy egy bank várhatóan hogyan fog teljesíteni ugyanolyan környezetben, ugyanazokkal a feltételekkel. Ez megmutatja, hogy a bank milyen közel van a minimális költséghez vagy a maximális profithoz, amely értékek pedig a legjobban teljesítő bankok alapján vannak kiszámolva (Berger et. al. 2007).

2.5. Külföldi bankok Kínában²

A külföldi működő tőke áramlása Kínában 11,3%-osra tehető évente az 1990 és 2014 közötti időszakban. Az 1980-as évek vége óta ez a folyamat a határokon átnyúló összeolvadással és felvásárlással kapcsolható össze. Ez azt jelenti, hogy a külföldi cégek részesedést szereznek a hazai cégekből. Az úgynevezett „zöldmezős beruházások” háttérbe szorultak. Azokat a beruházásokat nevezhetjük zöldmezősnek, amelyek során a külföldi vállalat az irodáikat vagy üzemeiket a befogadó országban hozzák létre. 2014-ben az összeolvadás és felvásárlás, illetve a zöldmezős beruházások aránya 60%-os volt.

A külföldi működő tőke beáramlása a banki és pénzügyi szektorba egyre fontosabbá válik. A globális külföldi működő tőke 15%-át a pénzügyi szolgáltatások teszik ki. 1995 és 2009 között 21%-ról 35%-ra emelkedett a külföldi bankok jelenléte az országokban. A

legtöbb külföldi bank OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) országból települ át másik országba. A külföldi bankok jelentősége nagy, legfőképp a feltörekvő piacokon és a fejlődő országokban.

A külföldi bankok két féleképpen jelenhetnek meg adott országban. Vásárolhatnak részesedést határokon átnyúló összeolvadás és felvásárlás keretében vagy pedig új ágazatokat telepíthetnek zöldmezős beruházásként.

2.6. A külföldi bankok hatása a hazaiakra³

A külföldi bankok részvényesként viselkednek. A külföldi részvényesek ugyanis többek között technológiai újításokat, know-how-t hoznak be az új piacra. Ez ugyanígy működik a bankoknál is. Minden egyes új betelepülő bank valami újdonságot jelent a fogadó ország számára. A külföldi részvényesek lecsökkentik a hazai bankok kiadásait azáltal, hogy optimalizálják azok működését. Ennek ellenére a szerkezet átalakítás miatt plusz költséget is jelenthetnek a hazai bankoknak.

A külföldi bankok versenytársat jelenetnek, ugyanis megjelenésük éles árversenyt eredményezhet. A külföldi bankok jobban megválogatják azt, hogy kinek is adnak hitelt. Körültekintőbbek, és a csak a legmegbízhatóbb adósnak nyújtanak kölcsönt. Ezáltal pedig a kevésbé megbízható ügyfelek a hazai bankokhoz kerülnek, így nekik okozhatnak nagyobb problémát. Azért, hogy a hazai bankok lépést tartsanak a külföldiekkel, növelhetik a költségeiket.

2.7. Célirányos külföldi befektetések⁴

1996-ban kezdődtek, de Kína WTO-s csatlakozásáig – tehát 2001-ig – korlátozva voltak a célirányos külföldi befektetések. A Kínai Bankfelügyeleti Hatóság előírta, hogy a külföldi befektetőknek négy kritériumnak kell megfelelniük. Ezek a következők: hosszú távú részvényállomány, vállalatirányítás optimalizálása, üzleti együttműködés, versenykerülés.

2005-ben ezt a négy pontot bővebben is kifejtette a Kínai Bankfelügyeleti Hatóság. Ezután pedig a következőképpen hangzott: minimum 3 éves részvényállomány, a testületi tagok személyes megbeszélése, technológiai és hálózati támogatás, maximum két kínai banki befektetés.

2.8. Kínai Építési Bank és a Bank of America

A Bank of America a Kínai Építési Bank 9%-át vásárolta meg 2005 júniusában 3 milliárd dollárért – ezzel pedig Amerika lett a legnagyobb külföldi befektető Kínában. Kína ekkor már óvintézkedéseket tett annak érdekében, hogy megerősítse a banki rendszert még azelőtt, hogy a külföldi versenytársak korlátozások nélkül megjelenjenek az országban. Erre 2006 végéig volt lehetősége a WTO szabályai alapján.

A megállapodás része volt, hogy a Kínai Építési Bank egy helyet biztosított az Amerikai Bank képviselőjének az igazgatótanácsban. Amerikából 50 ember érkezett azért, hogy segítse a kínai bank működését több területen is. Ilyen érintett ágazat volt a vállalatirányítás, a kockázatkezelés és a lakossági ügyek intézése. Az Amerika Bank elnöke kijelentette, hogy a beruházás célja az volt, hogy hosszú távú kölcsönösen előnyös kapcsolat alakuljon ki az ő cége, és Kína legnagyobb bankja között. A kínai bank egyébként ekkor a leggyorsabban növekvő gazdaságnak számított közel 1,3 milliárd fogyasztóval (Bei, 2005).

2.9. Intesa Sanpaolo

Két évvel az amerikaiak vásárlása után az olasz Intesa Sanpaolo 20%-ot vásárolt a Qingdao városi bankjából. Ezzel az olaszok is gyökeret vertek a gyorsan fejlődő kínai pénzügyi piacon. A helyi bankok abban az időben egyre gyakrabban mutattak be célirányos külföldi befektetőket az összeolvadás és felvásárlással kapcsolatban, emellett egyre többen gondolkodtak a tőzsdére lépésen is. A helyi kormányok pedig örömmel támogatják ezeket az ügyleteket, hiszen a külföldi befektetés a helyi gazdaság fejlődését is segíti (Jialu, 2007).

Olaszországból három felsővezető érkezett Kínába: alelnök és vezetői tanácsadók az informatikai részlegre, illetve a hitelezés területére. Azonban Kínából is áramlott munkaerő Olaszországba a befektetést követően.

2.10. Hazai bankok előnyei

A külföldi befektetőknek nyilvánvalóan jövedelmező Kínában befektetni, de a hazai bankok is számos előnyre tehetnek szert. A külföldi bankok befektetéseikkel kiegészítik a bankok saját tőkéjét, előmozdítja a bank szerkezetátalakítását. Állást foglal a kínai bankok menedzsmentjében, ezt pedig arra használja, hogy fejlessze a hazai bankok vállalati kultúráját és menedzsmentjét, együttműködnek az üzleti életben. A kirendelt munkavállalókon keresztül az ismeretek cserélődnek, javítja a közvéleményt a kínai bankokról és hitelesebbé teszi a közzétett információkat. Bátorítják a hazai bankokat, hogy nyilvánossá tegyék részvényeiket és megjelenjenek a tőzsdén.

2.11. Külföldi befektetők hátrányai

A befektetőknek azonban néhány hátránnyal is szembe kell nézniük. Közös irányítás – Kevés a független igazgató, emellett figyelembe kell venni a kockázati és ellenőrzési bizottságokat is. Ellenőrzési és irányítási befolyásoltság – Minden külföldi vállalatra vonatkozó maximális érték 20%. Jogi és szabályozási keretek. Kockázatkezelés – A hitel elbírálás még mindig befolyásolható. Alapja a garancia és a kérelmező likviditása. Eszközök minősége – A nem teljesítő hitelek nagy problémát jelentenek.

3. A bankreform

1979 előtt a Kínai Népköztársaság jegybankja monopolhelyzetben volt, a Pénzügyminisztérium részét képezte. Lakossági betéteket gyűjtött országos fiókhálózatán keresztül. Igaz, hogy a gazdasági tervek finanszírozását megkönnyítette, de nem volt képes hozzájárulni sikeres projektekhez. Feladata volt még a bevételek újraosztása a költségvetés tervei alapján.

3.1. Az első fázis⁵

A kínai bankrendszer reformjának első fázisa 1979-től 1993-ig tartott. A jegybank ekkor vált az ország központi bankjává. Ebben az időszakban négy állami, kereskedelmi bank jött létre: Kínai Ipari és Fejlesztési Bank: ez az intézmény vette át azokat a banki tevékenységeket, amelyek az iparhoz és a kereskedelemhez kapcsolódnak. Ezen keresztül finanszírozták a kínai nagy vállalatok beruházásait; Kínai Mezőgazdasági Bank: az agráripari banki tevékenységeket vette át; Kínai Építési Bank: a projektek finanszírozásával foglalkozott; Kínai Bank: a devizával kapcsolatos tranzakciókért és a nemzetközi üzleti banki tevékenységekért felelt.

A négy bank megalakulásával jött létre Kínában a kétszintű bankrendszer. A pénzügyi szektort a központi bank, a Kínai Népi Bank látta el, valamint napjainkban ez tölti be a jegybanki funkciót is.

3.2. A második fázis⁶

A második fázis 1994-ben kezdődött. Megszületett az a törvény, amely szabályozta a kereskedelmi bankok működését, emellett új jegybanktörvény is hatályba lépett. A jegybank 31 tartományi ágazatot osztott 9 regionális központra, így a tartományi vezetők politikai befolyása csökkent – ez az amerikai bankrendszerhez hasonlítható.

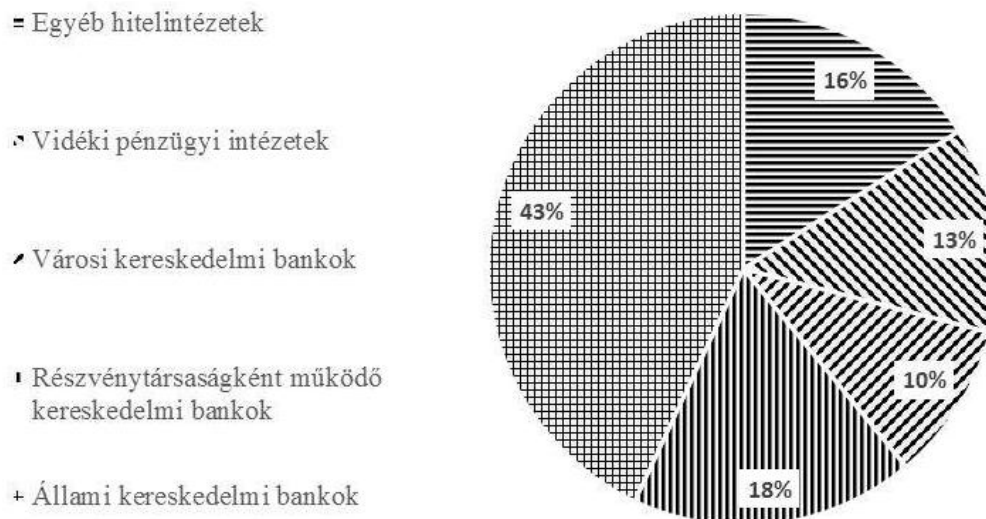
A jegybank feladata, hogy növelje a gazdasági fejlődést és stabilizálja az árakat, továbbá a jegybank felügyeli a pénzügyi rendszert is. Azonban 2003 óta ezt a feladatot az újonnan megalakuló Kínai Bankszabályozási Tanács vette át.

A második fázisban három új bank jött létre Kínában: Kínai Fejlesztési Bank, Export és Import Bank, Mezőgazdasági Fejlesztési Bank.

A gazdaságpolitikával kapcsolatos hitelek ezt követően ez a három bank intézte a korábban bemutatott négy helyett, a másik négy pedig a kereskedelem felé orientálódott. Ennek kapcsán hozták meg 1995-ben azt a törvényt, amely a kereskedelmi bankok működését szabályozta. Ezzel egy időben jött létre a jegybanktörvény is. A kereskedelmi bankok ezt követően önállóan bírálhatták el hitelkérelmeket. A nemzeti bank pozíciója megerősödött azáltal, hogy a személyes hatalom Pekingben összpontosult. Erre azért volt szükség, hogy csökkentse a tartomány vezetőinek politikai beavatkozását. Az új szabályok nagyobb önállóságot biztosítottak a banki intézményeknek, azonban továbbra is hitelt kellett nyújtaniuk azoknak a nagy állami vállalkozásoknak is, amelyek veszteségesen működtek. (Kömlössy et al. 2015)

Ezután újabb bankok jelentek meg Kínában. Ilyen például a Minsheng Bank, ami 1996-ban) kezdte meg működését. Elsősorban nem állami vállalkozások befektetéseiből jött létre. Ez a bank elkülöníti magát a többi állami tulajdonban lévő és kereskedelmi bankoktól. Működése a pénzügyi szektor gazdasági ágazatainak bevonásával és a modern vállalati rendszerek ötvözésével valósul meg.⁷

1. ábra. Intézménytípusok megoszlása a mérlegfőösszeg 2015. márciusi adatai alapján
Figure 1. Based on the 2015 March datas the distribution of the types of institutions the balance sheet total

Forrás saját szerkesztés, adatok forrása: Kömlössy et. al. 2015.

Az 1. ábrán egyértelműen látszik, hogy még napjainkban is az állami bankok szerepe a legjelentősebb Kína gazdaságában. A városi és vidéki bankok egy adott régióban működnek, közeli kapcsolatban állnak a helyi hatóságokkal. Annak ellenére, hogy nem országosan működnek, adott esetben a régió gazdasági életében nagyon fontos szerepük lehet. Egyéb hitelintézetként megemlíthetjük például a lízingcégeket, biztosítótársaságokat.

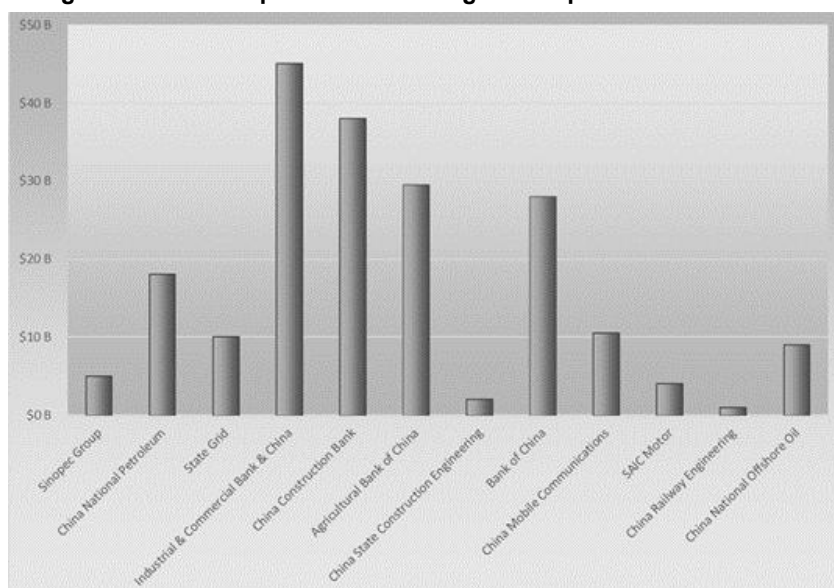
3.3. Az állami kereskedelmi bankok reformja

A reform a nem teljesítő hitelek felszámolásával kezdődött. A nagy állami bankok szerkezetileg nem tartoztak a minisztériumhoz, de a hitelezés terén mégsem válhattak teljesen önállóvá. Az állami cégeket központi terv szerint finanszírozták a kockázatok figyelembevétele nélkül. A banki döntéshozókat nem vonták kérdőre és a vállalatok sem szenvedtek különösebben a visszafizetetlen hitelek miatt. Ez a bankrendszer hanyatlásához vezetett. A bankok működése az állami hivatalokéhoz hasonult. Egyre nőtt a nem teljesítő hitelállomány. A hitelminősítési rendszer ötfokozatú skálán értékelt. Ez figyelembe vette az adós korábbi viselkedését is, azt nemcsak az adott esetben kapott hitelhez kapcsolódóan vizsgálta. Ez a nemzetközi standard bevezetése enyhített a problémán, mivel a bankok nagyobb mozgásteret kaptak, így nem ugyanúgy oldották meg a felmerülő problémákat. Ez az összehasonlíthatóságot nehezítette. Az új rendszer azonban rávilágított a hitelállomány hatalmas méretére is.⁸

1998-ban a Pénzügyminisztérium speciális kötvényeket adott ki és a bevételével az állami kereskedelmi bankok tőkét emelte. Egy évvel később, 1999-ben a négy nagybankhoz eszközkezelőt rendeltek abból a célból, hogy a problémás hitelekkel ők foglalkozzanak. A nagybankoknak szükségük volt a központi kormány segítségére, a kisebbeket pedig a helyi hatóságok segítették. A nem teljesítő hitelállomány átadása óriási lépés volt azelőtt, hogy az állami kereskedelmi bankok szerkezete átalakult volna. A hitel elosztása és a kamatrátá is módosult.

Külföldi befektetőktől érkezett tőke, hogy a kormányzás, a menedzsment és a hatékonyság is fejlődjön. Ekkor már a három kereskedelmi bank esetén is szóba került a tőzsdére lépés.

2. ábra. Kína 12 legnagyobb vállalatának 2014. évi profitja
2. figure. The annual profit of the 12 largest companies of China in 2014

Forrás: saját szerkesztés, adatok: <http://fortune.com/2015/07/22/china-global-500-government-owned/>

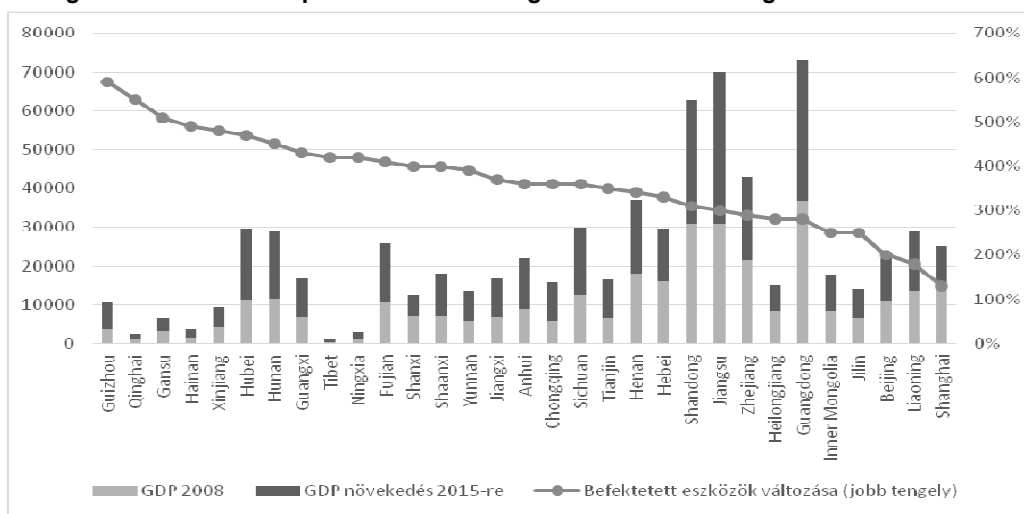
A fenti diagramon Kína 12 legnagyobb állami tulajdonban lévő vállalatának 2014. évi profitját láthatjuk. Az ICBC (Kínai Ipari és Kereskedelmi Bank) magasan vezet a listát, évi több mint 40 milliárd dolláros profittal. Meglepő azonban, hogy a rangsorban még további három bank szerepel kiemelkedő eredménnyel.⁹

3.4. A GDP változás és a befektetett eszközök változásának kapcsolatával összefüggő megállapítások

A 3. ábrából jól látható, hogy a befektetett eszközök növekedése 2006 és 2015 között negatív kapcsolatot mutat a tartományok GDP-ének nagyságával. A negatív közepes korreláció mértéke $-0,65$.

Megdöbbenő, hogy a befektetett eszközök változása a vizsgált 7 éves időintervallumban Kína kétharmadában, a 31 tartomány közül 21-ben, meghaladta a 350%-ot. A kiemelkedő befektetési eszközökben részesült 21 tartomány kétharmada tartozott az alacsonyabb, a kevesebb mint 20 000-es GDP-t termelő tartományok közé.

3. ábra. GDP változás és befektetett eszközök változásának kapcsolata
3. figure. The relationship between the GDP growth and the changes in the fixed assets

Forrás: saját szerkesztés, adatok: <http://data.stats.gov.cn/english/easyquery.htm?cn=E0103>

A kiugró GDP-t termelő 4 tartomány (Guangdong, Jiangsu, Shandong és Zhejiang) az aránylag „kisebb” (350% alatti) befektetett eszközök változásának ellenére megőrizte vezető jellegét. (2008-ban is ez a négy tartomány termelte a legmagasabb GDP-t) Az említett tartományok elhelyezkedése (keleti, tengerparti fekvés), a kialakult történelmi tradíciók, az emiatt itt található ipari kapacitások nagysága, a szakképzett dolgozók száma, vagyis ezen területek gazdasági fejlettsége, gazdasági potenciája miatt nem meglepő ezen teljesítmény.

A grafikonból, a közepes korreláció mellett is egyértelműen kitűnik az elmaradottabb területek felzárkóztatása. Ez csak ritkán származhat a kereskedelmi bankok tevékenységének egyedüli eredményeként, inkább állami beavatkozást sejtet. Természetesen az állami pénzügyi politika részeként szabályozással a kereskedelmi bankok is bevonhatók egy ország fejlesztési politikájában való aktívabb részvételre, azonban megvizsgálva a befektetett eszközök finanszírozási forrásait, választ kapunk a tényleges és meghatározó okra.

A befektetett eszközökre fordított forrásokat vizsgálva megállapítható, hogy ezek jelentős része származott állami támogatásból. Kijelenthető tehát, hogy a kevésbé fejlett régiók

felzárkóztatása egyértelműen a Kínai gazdaságpolitika eredménye, amelyhez azonban kellett a Kínai pénzügyi szektor modernizálása, az új bankok hatékony közreműködése.

Megállapítható, hogy az új bankrendszer nem csak eredménye a „kínai gazdasági csodának”, hanem tevékeny közreműködője is. A kialakult kínai bankrendszer nélkül nem valósulhatott volna meg az, amit ma a fél világ csodál.

4. Összefoglalás

A tanulmány során bemutatásra került a kínai bankrendszer sajátosságai, és az ezekre végzett kutatások konklúziói. A sajátosságoknak köszönhetően is jól működik a kínai gazdaság, amely megoldotta a saját kihívásait és jelenleg az egyik legnagyobb devizatartalékkal rendelkező ország lett. Azonban, megfigyelhetők problémák, mint például a nominális árfolyam merevsége és az infláció, amelyek későbbiekben ártalmasak lehetnek. Kína rendelkezik a világ egyik legerősebb gazdaságával, melynek egyik pillére a bankrendszere, és amely segítségül szolgál a fenntartható gazdasági fejlődéshez.

JEGYZETEK

1. Zhang et al. (2012).
2. Fudan University Chinese Economy and Society: 2016-7-11 Session 1 4. oldal.
3. Fudan University Chinese Economy and Society: 2016-7-11 Session 2 3. oldal.
4. Fudan University Chinese Economy and Society: 2016-7-11 Session 2 4. oldal.
5. Zhang et al. (2012).
6. Cousin, V. (2011).
7. http://www.cmbc.com.cn/cs/Satellite?c=Page&cid=1375346877747&currentId=1378262909796&pagename=cmbc_en%2FPage%2FTP_EN_PindaoLayout
8. Hitelintézeti Szemle, 14. évf., Különszám, 2015. november, 135.
9. <http://fortune.com/2015/07/22/china-global-500-government-owned/>

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bei, Su (2005): Bank of America buys stake in China bank. http://www.chinadaily.com.cn/english/doc/2005-06/17/content_452398.htm Letöltés: 2016. 09. 02.
- Berger, N. Allen–Hasan, Iftekhar–Zhou Mingming (2007): Bank ownership and efficiency in China: what lies ahead int he world’s largest nation? <http://www.suomenpankki.fi/pdf/152188.pdf> Letöltés ideje: 2016. szeptember 3.
- Chang, Peng Chun–Jia Chunxin–Wang Zheng (2010): Bank fund reallocation and economic growth: Evidence from China, *Journal of Banking & Finance*, 34, pp. 2753–2766.
- China Minsheng Bank: http://www.cmbc.com.cn/cs/Satellite?c=Page&cid=1375346877747&currentId=1378262909796&pagename=cmbc_en%2FPage%2FTP_EN_PindaoLayout
- China’s global 500 companies are bigger than ever – and mostly state owned <http://fortune.com/2015/07/22/china-global-500-government-owned/> Letöltés ideje: 2016. szeptember 3.
- Cousin, Violaine (2011): *Banking in China: Second Edition*. Palgrave Macmillan Studies in Banking and Financial Institutions.
- Ho, CY (2016): Banking Development & Reform. PPT 2016-7-11 Session 1.
- Ho, CY (2016): Foreign Banks in China. PPT 2016-7-11 Session 2.
- <http://fortune.com/2015/07/22/china-global-500-government-owned/> Letöltés ideje: 2016. szeptember 3.
- <http://data.stats.gov.cn/english/easyquery.htm?cn=E0103> Letöltés ideje: 2016. december 13.

International Financial Statistics (IFS)

Jialu, Chen (2007): Italian lender buys 20% of Qingdao bank. http://www.chinadaily.com.cn/bizchina/2007-07/12/content_6000366.htm Letöltés: 2016. 09. 02.

Kavkler, Alenka – Festic, Mejra (2010): The banking sector in the Baltics. *Banks and Bank Systems*, 5(3): 87–96.

Komlóssy Laura–Kovalszky Zsolt–Körmendi Gyöngyi–Lang Péter–Stantics Marfin (2015): Kína: a tervgazdaságtól a modern bankrendszerig. In: *Hitelintézeti Szemle*, 14. évf. különszám, pp. 133–144. Letöltés ideje: 2016. augusztus 30.

Lin, Justin Y.–Sun, Xifang–Wu, Harry X. (2012): Banking Structure, Labor Intensity, and Industrial Growth: Evidence from China. – <http://www.scfm.org.cn/%2Fresourcesensity%2C%2520and%2520Industrial%2520GrowthEvidenceCa0nVpM59IBXiGQoP8xv0A> letöltés ideje: 2016. augusztus 31.

Liu, Weidong–Wu, Wei (2008): Development of local financial systems in mainland China: *Eurasian Geography and Economics* 49(2): 160–179.

Varga Ágnes (2012): A regionális gazdasági fejlettségi különbségek társadalmi háttere Indiában az ezredfordulón. *Tér és Társadalom*. 26(1): 67–86.

Zhang, Jin–Wang, Lanfang–Wang, Susheng (2012): Financial Development and Economic Growth: Evidence from China. In: *Journal of Comparative Economics*, Forthcoming, pp. 393–412.